

VALTIONTUKI

Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti tukitoimenpiteestä C 72/99 (ex NN 149/98) Ruotsi – Nya Holmlunds Livs AB:lle myönnetty tuki

(1999/C 359/06)

Komissio on ilmoittanut 25. lokakuuta 1999 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Ruotsille päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee edellä mainittua toimenpidettä kokonaisuudessaan.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Maatalouden pääosasto
Maatalouden taloudellisen lainsäädännön osasto
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel
Faksi (32-2) 296 21 51

Huomautukset toimitetaan edelleen Ruotsille. Huomautuksia esittävän asianomaisen osapuolen henkilöllisyyden luottamuksellista käsittelyä tulee pyytää kirjallisesti, ja tämä pyyntö on perusteltava.

Komissiolle ilmoitettiin edellä mainitusta tuesta 17. maaliskuuta 1997 päivätyllä valituksella. Valituksessa viitataan useisiin toimenpiteisiin, joiden väitetään sisältävän valtiontukea Nya Holmlunds Liv AB:lle (jäljempänä "Holmlunds"), joka on Ruotsissa Skellefteån kunnassa sijaitseva lihanjalostusyritys. Väitteiden mukaan tukea maksettiin Fastighets AB Polariksen (jäljempänä "Polaris") kautta. Kyseinen yritys on Skellefteån kunnan kokonaisuudessaan omistama kunnallinen kiinteistön- ja maanvälitystä harjoittava yritys.

Valituksen, tiettyjen sanomalehtiartikkelien ja Ruotsin viranomaisten 6. tammikuuta ja 25. syyskuuta 1998 päivätyillä kirjeillä toimittamien tietojen perusteella voidaan todeta, että seuraavat toimenpiteet, joihin saattaa liittyä valtiontukea, toteutettiin vuosina 1995–1997:

- Polariksen ja Holmlundsinkin välisen sopimuksen mukaiset vuokranmaksut lihanjalostamosta, jossa Holmlunds toimi vuoteen 1997. Sopimus perusti tiettyyn prosenttiosuuteen Holmlundsinkin liikevaihdosta;
- kaksi sopimusta sisältävä myynti- ja takaisinvuokraustoimenpide, jossa Polaris osti Holmlundsinkin aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden ja vuokrasi ne takaisin Holmlundsille;
- Polariksen Holmlundsille rakentama uusi lihanjalostamo ja siihen liittyvä vuokrasopimus;
- Holmlundsinkin toteuttama käyttöomaisuuden takaisinosto Polarikselta vuonna 1997 tehdyn sopimuksen mukaisesti. Toimi liittyi Holmlundsinkin osakkeiden siirtoon uudelle omistajalle.

Todisteet viittaavat vahvasti siihen, että edellä mainittuja toimenpiteitä koskevana aikana Holmlunds oli taloudellisissa vaikeuksissa oleva yritys. On myös huomautettava, että Ruotsin

viranomaisten toimittamat tiedot antavat aiheita epäillä kyseisten toimenpiteiden tarkkaa aikajärjestystä ja ajoitusta.

Arviointi

Kun Polariksen toimenpiteitä arvioidaan markkinataloussijoittajaa koskevan periaatteen kannalta, on syytä epäillä, että Holmlundsille on myönnetty valtiontukea, erityisesti kun otetaan huomioon Holmlundsinkin kyseisenä ajanjaksona kärsimät taloudelliset vaikeudet.

Edellä mainittuihin neljään tilanteeseen liittyvä tuki näyttää olevan toimintatuen luonteista: Polariksen omistamien uuden ja vanhan jalostamon vuokrat ja käyttöomaisuuden myynnin ja takaisinvuokrauksen hinnat olivat edullisia. Toimia arvioitaessa oli otettava huomioon, että Ruotsin diskontto- ja viitekorko kyseisenä aikana oli suhteessa hyvin korkea (11,37 prosenttia vuonna 1995).

Komissio epäilee vuokrasopimusten osalta lisäksi sitä, onko liikevaihtoon perustuva vuokra asianmukaista markkinatalous-sijoittajan kannalta, kun vuokranmaksaja on taloudellisissa vaikeuksissa oleva yritys.

Neljäs toimenpide – Holmlundsinkin toteuttama käyttöomaisuuden takaisinosto – näyttää Polariksen kannalta hyvin epäedulliselta.

Tähän asti saatujen tietojen perusteella ei ole mahdollista vahvistaa tuen tarkkaa määrää. Jotkut muuttujat, kuten poistot, eivät vielä ole tiedossa. Tuen määrä riippuu osittain myös Holmlundsinkin taloudellisen tilan vakavuudesta kyseisenä aikana. Tätä seikkaa ei ole vielä vahvistettu.

On ilmeistä, että kyseiset toimenpiteet eivät täytä taloudellisissa vaikeuksissa olevia maatalousyrityksiä koskevia voimassa olevia tai aiempia sääntöjä. Voimassa olevat säännöt määrittävät Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen myönnettäviä valtiontukia koskevat yhteisön suuntaviivat -nimisessä asiakirjassa (EYVL C 283, 19.9.1997, s. 2). Aiemmin voimassa olleet säännöt perustuivat komission käytäntöön. Sen vuoksi ja siinä määrin kuin toimenpiteet ovat toimintatukea, niitä on pidettävä yhteismarkkinoille soveltumattomina sekä kyseisten yhteisten markkinajärjestelyiden rikkomisena.

”Kommissionen önskar genom denna skrivelse informera Sverige om att den, efter att ha granskat de upplysningar som tillhandahållits av Era myndigheter angående åtgärderna i fråga, har beslutat att inleda det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget.

1. FÖRFARANDE

1. I ett klagomål daterat den 17 mars 1997 som inkom till GD IV den 21 mars 1997 uppmärksammades kommissionen på att statligt stöd eventuellt hade beviljats Nya Holmlunds Livs AB (nedan kallat Holmlunds), ett charkuteriföretag som är verksamt i Skellefteå kommun.
2. Eftersom klagomålet till stor del rörde bearbetning av sådana produkter som förtecknas i bilaga I till EG-fördraget vidarebefordrades akten till GD VI, dit den ankom den 25 juni 1997. Klagomålet registrerades av generalsekretariatet den 7 juli 1997 som klagomål nr 97/4513.
3. Enligt vad som hävdas i klagomålet har ett årligt stöd på 5 miljoner kronor i form av hyra för lokaler och maskiner betalats ut av Skellefteå kommun via bolaget Fastighets AB Polaris (nedan kallat Polaris) till Holmlunds. Det hävdas vidare i klagomålet att Polaris har låtit uppföra en ny fabrik åt Holmlunds och att kommunen har gett stora bidrag till Holmlunds marknadsföring. Artiklar från olika lokaltidningar om det påstådda stödet har bifogats klagomålet.
4. Kommissionens berörda avdelningar skickade den 2 oktober 1997 en inledande skrivelse till de svenska myndigheterna med en begäran om information rörande förekomsten och typen av det stöd som avsågs i klagomålet. Syftet med denna skrivelse var att göra det möjligt för kommissionen att undersöka stödet – i den mån det verkligen rör sig om stöd – i enlighet med artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget.
5. Kommissionen beviljade senare en förlängning av tidsfristen med två veckor till den 2 december 1997 ⁽¹⁾.
6. De svenska myndigheterna svarade först genom en skrivelse från Sveriges ständiga representation daterad den 6 januari 1998. Det framgår av denna skrivelse att svaret skrivits i samarbete med Skellefteå kommun och med beaktande av den svenska kommunallagen (1991:900), som innehåller en uppräkningslista av de ansvarsområden som faller på den lokala och regionala förvaltningen

(kommuner och länsstyrelser). Åtgärder för att främja näringslivet är till exempel ett kommunalt ansvarsområde.

7. Skrivelsen innehåller en kort beskrivning av de åtgärder som det kommunala fastighetsbolaget Polaris har vidtagit gentemot Holmlunds – det vill säga det företag som påstås ha tagit emot statligt stöd. Detaljerade uppgifter lämnas också om själva fastighetsbolaget och om den inspektion på Holmlunds anläggning som utförts av en tjänsteman från Livsmedelsverket.
8. De uppgifter som lämnades var dock inte tillräckliga för att kommissionen skulle kunna avgöra om statligt stöd hade beviljats eller ej. En andra skrivelse av den 11 juni 1998 sändes därför till de svenska myndigheterna med en begäran om kompletterande uppgifter.
9. De svenska svaren lämnades genom en skrivelse från landets ständiga representation, daterad den 25 september 1998, som inkom till kommissionen den 29 september 1998. Mot bakgrund av dessa svar beslutades att ärendet skulle registreras som ett icke anmält stöd med nummer NN 149/98.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA

Berörda offentliga myndigheter och företag

10. Det påstådda stödet härrör från Skellefteå kommun. Som nämnts ovan skulle stöd ha utgått till bearbetningsföretaget Holmlunds via det kommunala fastighetsbolaget Polaris. Detta bolag ägs helt och hållet av det kommunala förvaltningsbolaget Skellefteå Stadshus AB, som i sin tur är helägt av Skellefteå kommun.

Polaris

11. Det kommunala fastighetsbolaget Polaris grundades 1964 och hyr för närvarande ut lokaler till ungefär 200 kunder, vilka i huvudsak utgörs av privata företag. Det framgår av § 2 i Polaris bolagsordning att företagets verksamhet går ut på att bygga, äga och förvalta industri-, lager- och kontorslokaler i Skellefteå kommun samt att äga och förvalta fast och lös egendom. I § 3 föreskrivs vidare att det övergripande syftet med företagets verksamhet skall vara att fungera som ett instrument inom kommunens näringslivspolitik när det gäller att utveckla handel och industri och att tillhandahålla lokaler inom kommunen.
12. Polaris verksamhet beskrivs ytterligare i årsredovisningen från 1996 (som bifogats det första svaret från de svenska myndigheterna), där det framgår att Polaris skall vara Skellefteå kommuns organ för att lokalisera ny verksamhet och utveckla befintlig verksamhet i syfte att skapa fler arbetstillfällen i kommunen. Det anges vidare att Polaris skall vara kommunstyrelsens redskap i samband med omstrukturering av näringslivet och rekonstruktioner av företag. Enligt denna årsredovisning har Polaris också ett krav på sig att förränta investerat kapital och att vara oberoende av kommunala subventioner.

⁽¹⁾ Notering i akten gjord den 21 november 1997.

Holmlunds

13. Nya Holmlunds Livs AB bildades enligt uppgift år 1994 genom en sammanslagning av två företag. Vid tidpunkten för klagomålet (daterat den 17 mars 1997) hade Holmlunds – som då var i färd med att påbörja verksamheten i den nya fabrik som det hänvisas till i klagomålet – hyrt en charkuterifabrik i Skellefteå från Polaris sedan början av 1995. Denna fabrik byggdes någon gång under fyrtio-talet. Enligt de nyhetsartiklar från lokalpressen som den klagande bifogat karaktäriseras köttberedningsindustrin i Skellefteå med omnejd av hård konkurrens.
14. Enligt de upplysningar som har nått kommissionen ägdes Holmlunds av privatpersoner, utan inslag av offentligt ägande.
15. Dessa uppgifter om Holmlunds grundar sig på en artikel från en lokaltidning som bifogats klagomålet ⁽²⁾.
16. Enligt denna artikel förklarades Holmlunds i konkurs 1995 men ombildades några månader senare. Uppgifterna om konkursbeslutet 1995 återfinns också i klagomålet och bekräftas dessutom i en artikel i *Land*, en svensk jordbrukstidning som utkommer en gång i veckan ⁽³⁾. De svenska myndigheterna har dock inte lämnat några uppgifter om denna konkurs. De ombeds härmed att inkomma med klargöranden på denna punkt.
17. Uppgifterna om när Holmlunds startade sin verksamhet i Skellefteå i de lokaler som hyrdes från Polaris går dessutom isär. Enligt tidningsartikeln liksom en rapport från Livsmedelsverket skedde detta 1995, medan de svenska myndigheterna i sitt första svar (av den 6 januari 1998) i stället hävdar att det var 1994. De ombeds därför att inkomma med klargöranden även på denna punkt.

Åtgärder som vidtagits gentemot Holmlunds

18. På grundval av uppgifterna i klagomålet och den bifogade tidningsartikeln liksom svaren från de svenska myndigheterna verkar det som om Polaris vidtagit följande med varandra förbundna åtgärder gentemot Holmlunds:
  - Polaris sale och lease back av Holmlunds tillgångar (ett av avtalen är daterat den 30 juni 1995, övriga framgår ej).
  - Polaris lät uppföra en ny fabrik och tecknade sedan ett hyresavtal med Holmlunds för denna fabrik. Holmlunds tog lokalen i bruk i mars/april 1997 (enligt uppgift påbörjades byggnadsarbetena i juni 1996).
  - Polaris försäljning av ovannämnda tillgångar till Holmlunds och den därmed sammanhängande överlåtelsen av aktierna i Holmlunds till en ny ägare (1997).

I övrigt verkar klagomålet handla om följande frågor:

- Möjligt stöd kopplat till hyresnivån för den gamla fabriken.
  - Påstått stöd från kommunen för att täcka Holmlunds marknadsföringskostnader.
19. Alla uppgifter som kommissionen tagit del av tyder på att Holmlunds, under hela den tid då åtgärderna sägs ha vidtagits, var ett företag i ekonomiska svårigheter enligt definitionen i Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ⁽⁴⁾.
  20. Ytterligare uppgifter har lämnats av de svenska myndigheterna, särskilt när det gäller sale and lease back-transaktionen, Polaris investering i en ny fabrik samt Holmlunds återköp av tillgångarna.

Sale and lease back-transaktionen mellan Polaris och Holmlunds

21. I samband med de problem som Holmlunds drabbades av under första halvan av 1995 verkar en sale and lease back-transaktion ha genomförts under sommaren 1995. Denna affär innebar att Polaris köpte vissa eller alla materiella och immateriella tillgångar från Holmlunds och sedan leasade dessa tillgångar till samma företag.
22. Sale and lease back-transaktionen byggde på fyra avtal som undertecknats av Polaris och Holmlunds. Kopior av dessa har tillhandahållits av de svenska myndigheterna:
  - Ett avtal om köp av maskiner.
  - Ett leasingavtal om nämnda maskiner.
  - Ett avtal om överlåtelse av vissa immateriella tillgångar kopplade till företagets namn (särskilt Holmlunds varumärke och de recept som används i verksamheten).
  - Ett nyttjanderättsavtal för ovannämnda immateriella tillgångar.
23. Enligt köpeavtalet (daterat den 30 juni 1995) sålde Holmlunds alla sina maskiner till Polaris för 8,125 miljoner kronor (6,5 miljoner kronor plus 25 % moms) ⁽⁵⁾. I avtalet föreskrevs att maskinerna skulle överlåtas den 3 juli 1995.
24. Leasingavtalet rörde maskiner och utrustning, specificerade i en bilaga till avtalet, till ett värde av 6,5 miljoner kronor, vilket motsvarar den ursprungliga anskaffningskostnaden. Leasingperioden var på 120 månader från och med den 3 juli 1995 (överlåtelsedagen).
25. Leasingavgiften baserades på stiborräntan (90 dagar) + 2,1 % samt på den ursprungliga anskaffningskostnaden för leasingobjektet exklusive moms. Vid denna tidpunkt (3 juli 1995) låg stiborräntan (90 dagar) på 9,3 %.

⁽⁴⁾ EGT C 283, 19.9.1997, s. 2.

⁽⁵⁾ Det framgår av första avdelningen 7 kap. i den svenska lagen (1994:200) om mervärdesskatt att den grundläggande momssatsen är 25 %. Lagtexten återfinns på Internet på adressen <http://rixlex.riksdagen.se>

⁽²⁾ *Norra Västerbotten* av den 11 februari 1997.

⁽³⁾ *Land* av den 21 februari 1997.

26. På grundval av detta skulle Holmlunds en gång per kvartal under tio års tid betala en leasingavgift på 262 488 kronor exklusive moms. Leasingobjektets restvärde efter denna 120-månadersperiod fastställdes i avtalet till 5 %.
27. Det framgår av kopian av leasingavtalet för maskinerna att parterna har använt sig av ett standardavtal som kompletterats med de särskilda bestämmelser och villkor som anges ovan ⁽⁶⁾. Enligt avtalet var det Holmlunds skyldighet att stå för försäkringar mot de risker som hörde samman med leasingobjektet.
28. Köpesumman för de immateriella tillgångar som Polaris förvärvat (Holmlunds varumärke och recept) var 5 miljoner kronor. Den ersättning som Holmlunds skulle betala för nyttjanderätten till dessa immateriella tillgångar var 600 000 kronor per år. Enligt avtalet hade Holmlunds rätt att återköpa företagsnamnet för 5 miljoner kronor under perioden 1 januari 1997–31 december 2001.
29. Ett återkommande problem beträffande den information som kommissionen erhållit i detta fall är att uppgifterna om när de olika åtgärderna vidtagits är otillräckliga och till och med motstridiga.
30. När det gäller sale and lease back-transaktionen är till exempel kopian av köpeavtalet för maskinerna daterad den 30 juni 1995. I båda svaren från Sverige hävdas det dock att denna affär gjordes för att skydda Polaris investering i den nya fabriken, trots att beslutet om denna fabrik verkar ha fattats 1996 och byggnadsarbetena påbörjats samma år. Kopiorna av avtalen om immateriella tillgångar är däremot inte alls daterade.
31. Den artikel i lokaltidningen och den artikel i Land som nämns ovan innehåller uppgifter som tyder på att det genomfördes två separata sale and lease back-transaktioner. De svenska myndigheterna ombeds att inkomma med klargöranden på den här punkten. Om det förhåller sig så att en andra sale and lease back-transaktion verkligen genomfördes ombeds de redovisa alla detaljer i den affären.
32. Det framgår dock uttryckligen av det första svenska svaret från den 6 januari 1998 att Polaris köpte Holmlunds alla immateriella tillgångar och anläggningstillgångar för att skydda den nya investeringen. Ordalydelsen i svaret visar också tydligt att denna åtgärd från Polaris sida ägde rum i december 1996 eller senare.
- Beslutet att uppföra en ny charkuterifabrik och det därtill kopplade hyresavtalet*
33. Polaris beslut under första halvan av 1996 att uppföra en ny charkuterifabrik åt Holmlunds motiverades delvis av en inspektion från Livsmedelsverket som visade att fabriken inte uppfyllde kraven i tillämplig gemenskapslagstiftning. Enligt den inspektionsrapport (av den 13 december 1995) som utarbetats av en tjänsteman vid denna myndighet skulle fabriken till stora delar behöva byggas om för att dessa krav skulle kunna uppfyllas; det andra alternativet var att bygga en helt ny fabrik.
34. Enligt det svenska svaret av den 25 september 1998 var den totala investeringskostnaden 38 193 310 kronor, vilket motsvarade byggandet av nya produktionslokaler med dithörande kylanläggningar. Till detta kom kostnaderna för tomträttsavgäld för den kommunala mark där den nya fabriken hade uppförts.
35. Det framgår tydligt av skriftväxlingen med de svenska myndigheterna att Polaris inte hade någon avtalsmässig skyldighet att genomföra detta projekt på Holmlunds vägnar. Det framgår till och med av hyresavtalet mellan Polaris och Holmlunds att hyresgästen skall stå för alla oförutsedda kostnader som hyresvärden drabbas av genom regeringens eller myndigheters beslut.
36. Enligt den information som de svenska myndigheterna har lämnat till kommissionen påverkades Polaris beslut att uppföra en ny fabrik delvis av branschorganisationernas åsikt, att Sveriges anslutning till Europeiska unionen skulle leda till att en del charkuteriföretag tvingades lägga ned verksamheten, vilket skulle öka marknadspotentialen för resten av företagen. Polaris hävdar därför att investeringsbeslutet grundades på den marknadsinformation som då fanns att tillgå.
37. De svenska myndigheterna har lämnat information i form av ett bestyrkt utdrag ur Polaris styrelseprotokoll av den 16 april 1996 rörande beslutet att uppföra en ny fabrik. Vid detta styrelsesammanträde presenterade den verkställande direktören en ekonomisk kalkyl för uppförandet av en ny fabrik som skulle vara utformad enligt tillämplig gemenskapslagstiftning. Enligt protokollet krävdes det att Holmlunds omsättning skulle öka till 50 miljoner kronor för att projektet skulle gå ihop. Det framgår inte av protokollet vid vilken tidpunkt denna ökning skulle ha uppnåtts.
38. I protokollet anges också att styrelsen på grundval av denna presentation gav VD i uppdrag att begära in anbud för uppförandet av den nya fabriken och förhandla fram ett hyresavtal med Holmlunds där hyran skulle baseras på en andel av omsättningen. Han skulle dessutom förhandla med kommunen om ett tomträttsavtal. Om nödvändiga avtal och anbud förelåg skulle styrelsen besluta om projektets genomförande vid sitt nästa sammanträde den 23 maj 1996.
39. Uppgifterna i styrelseprotokollet om den nödvändiga omsättningen (50 miljoner kronor) stämmer överens med den mer detaljerade resultat kalkyl för Holmlunds verksamhet (daterad den 18 juni 1996) som de svenska myndigheterna har tillhandahållit. Det framgår visserligen inte av själva kalkylen vem som har gjort den, men i det första svenska svaret från den 6 januari 1998 antyds det att den utförts av Holmlunds.

⁽⁶⁾ I avtalet hänvisas till bifogade "allmänna villkor".

40. Enligt denna detaljerade kalkyl skulle Holmlunds omsättning 1998 uppgå till 51 616 000 kronor⁽⁷⁾. Enligt de svenska myndigheterna motsvarade den avtalade hyran 5 % av omsättningen. På grundval av detta skulle den förväntade avkastningen bli 7 % på det kapital som investerats i den inledande fasen (dvs. 1998). Den detaljerade kalkylen visar också att omsättningen skulle öka till 89 600 000 kronor om alla åtgärder gav fullt resultat. De svenska myndigheterna hävdar att när denna nivå väl uppnåtts skulle Holmlunds erlagga en årlig hyra på 4,5 miljoner kronor, vilket motsvarade 13 % av investeringen i den nya fabriken. Enligt de svenska myndigheterna skulle avkastningen på investerat kapital ligga på mellan 7 och 13 %.
41. Med tanke på att den detaljerade kalkylen är från juni 1996 är det möjligt att den gjordes först efter det att beslutet om att bygga fabriken hade fattats, om man betänker att den faktiska överenskommelsen verkar ha gjorts vid styrelsesammanträdet i februari 1996.
42. Det framgår dock av kopian av hyresavtalet mellan Polaris och Holmlunds för den nya anläggningen att hyran skall vara 1/12 (8,3 %) av den beräknade omsättningen, inte 5 % som anges i de svenska myndigheternas svar från den 25 september 1998.
43. I artikeln i tidningen *Land* från den 21 februari 1997 hävdade den tillförordnade verkställande direktören för Holmlunds att hyran för den nya anläggningen skulle fastställas till 5 % av omsättningen. Enligt denna artikel skall han också ha sagt att omsättningen var omkring 30 miljoner kronor vid denna tidpunkt.
44. Det verkar stå klart att Polaris ingick en överenskommelse med Holmlunds om uppförande av en ny charkuterifabrik, något som också har bekräftats av de svenska myndigheterna. Beträffande datumet för denna uppgörelse finns det uppgifter som tyder på att den godkändes av Polaris styrelse vid ett möte våren 1996.
45. Mot bakgrund av att de svenska myndigheterna försäkrat att sale and lease back-transaktionen syftade till att skydda investeringen i den nya fabriken är det dock osäkert när beslutet om att uppföra den nya fabriken faktiskt fattades. Om sale and lease back-transaktionen gjordes sommaren 1995 (som det klart anges i ett av avtalen) måste beslutet att anlägga den nya fabriken logiskt sett ha fattats ännu tidigare, dvs. ungefär vid den tidpunkt då Holmlunds enligt uppgift gick i konkurs.
46. De faktiska byggnadsarbetena för den nya fabriken verkar ha påbörjats i juni 1996. Ett hyresavtal för den nya anläggningen undertecknades därefter av Polaris och Holmlunds och började gälla den 1 april 1997. De svenska svaren från september 1998 tyder på att det nya hyresavtalet innehöll samma villkor som det gamla, till exempel skulle hyran i båda fallen grunda sig på omsättningen.
- Som tidigare nämnts går uppgifterna isär om hyrans storlek (5 % eller 8,3 %). I kopian av avtalet anges 8,3 %, medan alla övriga källor anger 5 %.
- Polaris försäljning av materiella och immateriella tillgångar till Holmlunds 1997*
47. Redan innan Holmlunds hade flyttat in i den nya fabriken började företagets verksamhet att gå med förlust. Enligt uppgift skulle detta ha berott på ett kraftigt prisfall på köttprodukter och på förändrade marknadsvillkor till följd av Sveriges EG-anslutning.
48. I skrivelsen från Skellefteå kommun (som bifogats skrivelsen från Sveriges ständiga representation av den 6 januari 1998) anges att Holmlunds ägare i december 1996 inte var beredda att bära ytterligare förluster.
49. Polaris började då att leta efter nya ägare. I december 1996 deponerades Holmlunds aktier hos en advokat i väntan på att nya ägare skulle hittas. En tillfällig styrelse utsågs. Enligt artikeln i *Land* från februari 1997 leddes sökandet av den verkställande direktören i den tillfälligt utsedda styrelsen.
50. Efter det att kontakter hade knutits med potentiella investerare övertogs Holmlunds av ett nytt charkuteriföretag, AB Vacada charkuteriindustri. I samband med ägarbytet undertecknades ett nytt avtal mellan Polaris och Holmlunds (daterat den 27 augusti 1997) om återförsäljning av maskinerna till Holmlunds.
51. Denna transaktion var i sin tur kopplad till en överföring av aktierna i Holmlunds, från de tidigare privata ägarna till ovannämnda nya ägare (Vacada AB). Den egentliga köpesumma som Holmlunds skulle betala för maskinerna enligt avtalet av den 27 augusti 1997 var 9,5 miljoner kronor. På villkor att aktierna i Holmlunds såldes till den nya ägaren skulle dock Polaris gå med på en köpesumma på 7,3 miljoner kronor för maskinerna. Detta belopp skulle i sin tur skrivas ned med 4,3 miljoner kronor under perioden 1 september 1997–31 augusti 1998 och slutligen med 1 miljon kronor under det följande året. Den kvarstående fordran på 2 miljoner kronor plus ränta motsvarande statslåneräntan skulle börja löpa den 1 januari 1999.
52. Då denna kvarstående skuld på 2 miljoner kronor hade betalats skulle de immateriella tillgångarna (dvs. rätten att använda varumärket samt övriga immateriella rättigheter) utan vederlag överföras till Holmlunds.
53. Enligt uppgift från de svenska myndigheterna ingick Polaris och Holmlunds detta avtal beträffande tillgångarna efter omfattande kontakter med andra företag i samma bransch och andra potentiella investerare i syfte att nya ägare skulle ta över aktierna i Holmlunds från de förra privata ägarna. De svenska myndigheterna har försäkrat att Vacada AB lämnade det mest fördelaktiga budet på dessa aktier. Inga belägg för detta sökande efter nya ägare har dock lämnats.

(7) Kalkylen utgörs av en detaljerad uppskattning av alla intäkt- och utgiftsposter. Enligt denna uppskattning skulle den framtida råvarukostnaden vara 2 % lägre och det genomsnittliga kilopriset 3 % högre jämfört med tidpunkten för upprättandet av uppskattningen.

54. Enligt den information som kommissionen tagit del av bedriver Holmlunds – vars associationsrättsliga identitet verkar vara oförändrad – för närvarande sin verksamhet i den nya fabriken och under nytt ägarskap.

3. BEDÖMNING AV ÅTGÄRDERNA

Möjligheten att tillämpa bestämmelserna om statligt stöd inom de berörda jordbrukssektorerna

55. Enligt artikel 36 i EG-fördraget skall konkurrensbestämmelserna tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån rådet beslutar detta.

56. Det framgår av den detaljerade rapporten av den 13 december 1995 från inspektören vid Livsmedelsverket att Holmlunds i huvudsak producerar kött- och korvprodukter, varav de flesta verkar omfattas av bilaga I till EG-fördraget (särskilt kapitlen 2 och 16 i denna). Många av produkterna verkar dessutom omfattas av rådets förordning (EEG) nr 2759/75 av den 29 oktober 1975 om den gemensamma organisationen av marknaden för griskött och av rådets förordning (EG) nr 1254/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för nötkött⁽⁸⁾.

57. Rådet har, genom artiklarna 21 respektive 40 i ovan nämnda förordningar, utvidgat tillämpligheten av artiklarna 87–89 i fördraget till att gälla produktion av och handel med de produkter som omfattas av den gemensamma organisationen av marknaderna enligt dessa förordningar.

58. Det bör påpekas att när gemenskapen genom lagstiftning har upprättat en gemensam organisation av marknaden inom en viss jordbrukssektor får medlemsstaterna inte vidta några åtgärder – inbegripet sådant statligt stöd som avses i artikel 87.1 – som kan äventyra eller skapa undantag från denna gemensamma organisation⁽⁹⁾. Av denna anledning anses vanligen nationellt driftsstöd inom sådana sektorer dels vara oförenligt med den gemensamma marknaden, dels utgöra en överträdelse av bestämmelserna inom den gemensamma organisationen av marknaderna i fråga.

59. Om det visar sig att Holmlunds tagit emot driftsstöd kan därför åtgärderna från Polaris sida anses vara oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87 i

fördraget. Åtgärderna kan också anses bryta mot bestämmelserna inom den gemensamma organisationen av marknaderna för nöt-, kalv- och griskött.

Förekomsten av statligt stöd

Snedvridning av konkurrensen och effekter på handeln inom gemenskapen

60. En nödvändig förutsättning för att statligt stöd skall anses föreligga är att stödet snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen och att det påverkar handeln inom gemenskapen. Om ett statligt stöd stärker ett företags ställning i förhållande till andra företag som utgör dess konkurrenter i handeln inom gemenskapen måste de senare företagen anses vara påverkade av denna handel. Då ett företag som deltar i konkurrensen på gemenskapsmarknaden på så vis får en starkare ställning innebär detta i normala fall att konkurrensen snedvrids eller hotar att snedvridas⁽¹⁰⁾.

61. Det bör påpekas att bestämmelsen om försumbart statligt stöd inte gäller produktion, bearbetning eller saluföring av produkterna i bilaga I till fördraget, exempelvis köttprodukter⁽¹¹⁾. När det gäller produkter inom jordbrukssektorn som är föremål för handel inom gemenskapen är det därför sannolikt att även mycket små stöd påverkar denna handel och snedvrider konkurrensen.

62. I det föreliggande fallet bedrivs utan tvekan en omfattande handel mellan Sverige och övriga medlemsstater i gemenskapen med den typ av produkter som uppenbarligen tillverkas av Holmlunds⁽¹²⁾. De svenska myndigheterna ombeds specificera dessa produkter.

Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel

63. Statligt stöd i den betydelse som avses i artikel 87.1 förutsätter dessutom att stödet ges '... av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel'. Enligt domstolens rättspraxis omfattar artikel 87.1 allt stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, oavsett om stödet beviljas direkt av staten eller av offentliga eller privata organ som staten har utsett eller inrättat för att administrera stödet⁽¹³⁾.

⁽⁸⁾ EGT L 282, 1.11.1975, s. 1 (griskött) respektive EGT L 160, 26.6.1999, s. 21 (nöt- och kalvkött).

⁽⁹⁾ Mål 177/78, Pigs and Bacon Commission mot McCarren and Company Limited, Rec. 1979, s. 2161 och mål 83/78, Pigs Marketing Board mot Raymond Redmond, Rec. 1978, s. 2347.

⁽¹⁰⁾ Mål 730/79, Philip Morris Holland BV mot Europeiska gemenskapernas kommission, Rec. 1980, s. 2671, punkterna 11–12.

⁽¹¹⁾ Kommissionens meddelande om försumbart stöd (EGT C 68, 6.3.1996, s. 9).

⁽¹²⁾ När det gäller korv, skinka och köttprodukter under KN-nr 1601 00 00 (korv och liknande produkter av kött, slaktbiprodukter eller blod; beredningar av dessa produkter), 1602 41 00 (svin), 1602 50 00 (nötkreatur) och 1602 90 00 (andra varor, inbegripet beredningar av blod av alla slags djur) importerade Sverige under 1997 sådana produkter till ett värde av 67 511 000 ecu från övriga medlemsstater. Exporten av dessa produkter från Sverige till övriga medlemsstater var under samma år 24 444 000 ecu. *Källa*: Eurostat (Comext).

⁽¹³⁾ Se mål 78/76, Firma Steinike und Weinlig mot Förbundsrepubliken Tyskland, Rec. 1977, s. 595, särskilt punkt 21.

64. Begreppet 'stat' i det här sammanhanget avser alltså inte bara organ på nationell eller federal nivå utan alla offentliga och privata organ, byråer etc. på nationell eller lägre nivå, oavsett status, i den mån stödet går via dessa⁽¹⁴⁾. Medel som betalas ut av privata företag kan därför räknas som statligt stöd om åtgärden kan hänföras till de offentliga myndigheterna i fråga. Detta är fallet då de offentliga myndigheterna har möjlighet att styra det privata företags verksamhet⁽¹⁵⁾.
65. Det är tydligt att sådan styrning har skett i det föreliggande fallet, med tanke på att den offentliga myndigheten (Skellefteå kommun) via ett helägt offentligt förvaltningsbolag äger 100 % av företaget (Polaris).
66. All överföring av medel från kommunen till Polaris och från Polaris till andra företag kommer därför automatiskt att omfatta statliga medel i den betydelse som avses i artikel 87.1 i fördraget.
67. Det faktum att stödet i det här fallet enligt uppgift kommer från den kommunala budgeten och att det överförs via ett privat organ utesluter därför inte möjligheten att stöd kan ha utgått till Holmlunds.
68. Kommissionen har inte fått tillräckliga upplysningar för att kunna avgöra om de finansiella överföringarna från kommunen till Polaris utgör ett statligt stöd till detta företag.
- Selektivitetskriteriet*
69. För att en åtgärd från statens sida skall klassas som statligt stöd krävs det också att den gynnar 'vissa företag eller viss produktion ...'.
70. För att påvisa att statligt stöd har förekommit i det här fallet måste det därför fastställas att Holmlunds har gynnats – i den betydelse som avses i artikel 87.1 i fördraget – gentemot sina konkurrenter i samband med de åtgärder som påstås ha omfattat statligt stöd. Dessa åtgärder är 1) sale and lease back-transaktionen 1995, 2) beslutet att anlägga en ny fabrik 1996 och det därmed sammankopplade hyresavtalet, 3) Holmlunds återköp av Polaris' tillgångar 1997, i samband med att nya ägare (Vacada) övertog de privatägda aktierna i Holmlunds, 4) ersättningen för marknadsföringskostnaderna och 5) hyran för den gamla anläggningen.
71. Det måste med andra ord fastställas att Holmlunds har fått vissa fördelar utan att betala något vederlag för detta,

eller att det vederlag som erlagts inte motsvarar värdet av fördelarna. Dessa fördelar kan utgöras av direkta subventioner eller nedsättning av sådana avgifter som företaget normalt sett skulle betala. Resultatet i båda fallen blir att företaget gynnas ekonomiskt⁽¹⁶⁾.

Den marknadsekonomiska investeringsprincipen

72. Då kommissionen försöker fastställa om en sådan förmånlig behandling med dithörande ekonomiska fördelar har beviljats i samband med olika transaktioner tillämpas vanligen den väletablerade marknadsekonomiska investeringsprincipen. Denna princip säger att om staten ger ett bolag ekonomiska fördelar på ett sätt som vore omöjligt för en investerare som arbetar på normala marknadsmässiga villkor, så utgör detta ett statligt stöd.
73. Denna princip förklaras utförligare i Commission communication to the Member States on the Application of Articles 87 and 88 of the EEC Treaty and of Article 5 of Commission Directive 80/723/EEC to public undertakings in the manufacturing sector⁽¹⁷⁾ (nedan kallat meddelandet). Principens allmänna tillämpbarhet vid fastställande av statligt stöd har bekräftats av EG-domstolen vid ett flertal tillfällen⁽¹⁸⁾.
74. Sannolikheten att det rör sig om stöd är särskilt stor när det företag som tar emot de finansiella medlen befinner sig i ekonomiska svårigheter⁽¹⁹⁾.
75. Då det möjliga inslaget av stöd skall bedömas för åtgärden i fråga är det viktigt att komma ihåg att Holmlunds, enligt alla uppgifter som kommissionen hittills tagit del av, var ett företag i ekonomiska svårigheter under den period det rör sig om (1995–1997). De svenska myndigheterna har inte lämnat några uppgifter – exempelvis i form av redogörelser för Holmlunds ekonomiska situation under dessa tre år – som skulle motsäga den slutsatsen. De svenska myndigheterna ombeds därför överlämna en redogörelse över Holmlunds ekonomiska situation åren 1993–1997.
76. Det framgår till och med av skrivelsen av den 6 januari 1998 att sale and lease back-transaktionen 1995 genomfördes med tanke på det trängda ekonomiska läge som Holmlunds befann sig i vid denna tidpunkt. I skrivelsen från Skellefteå kommun (som bifogats skrivelsen från Sveriges ständiga representation av den 6 januari 1998) anges att Holmlunds ägare i december 1996 inte längre var beredda att svara för ytterligare förluster.

⁽¹⁴⁾ När det gäller stöd som betalats ut direkt av de offentliga myndigheterna, se mål 232/82, Margherita Baccini mot Office national de l'emploi (ONEM), Rec. 1983, s. 583 och mål 248/84, Federal Republic of Germany v. Commission of the European Communities, Rec. 1987, s. 4013.

⁽¹⁵⁾ Mål 290/83, Commission v. french Republic, Rec. 1985, s. 439 samt mål C-305/89 Italian Republic v. Commission, Rec. 1991, s. I-1603.

⁽¹⁶⁾ Mål 30/59 De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Europeiska kol- och stålgemenskapens höga myndighet, Rec. 1961, s. 3.

⁽¹⁷⁾ EGT C 307, 13.11.1993, s. 3.

⁽¹⁸⁾ Se t.ex. mål 234/84 Belgium v. Commission, Rec. 1986, s. 2263, punkt 14; mål 40/85 Belgium v. Commission, Rec. 1986, s. 2321, punkt 13; mål C-142/87 Belgium v. Commission, Rec. 1990 s. I-959, punkt 26, samt mål C-261/89 Italy v. Commission, Rec. 1991, s. I-4437, punkt 8. Se även punkterna 20–21 i meddelandet.

⁽¹⁹⁾ Se t.ex. punkt 17 i meddelandet.

Förekomsten av stöd i samband med sale and lease back-transaktionen

77. Sommaren 1995 verkar en sale and lease back-transaktion ha genomförts, där Polaris köpte en del av eller möjligen alla Holmlunds materiella och immateriella tillgångar och sedan leasade dessa tillgångar till Holmlunds. Enligt de svenska myndigheternas uppgifter hävdar Polaris att dessa åtgärder var nödvändiga för att skydda de egna investeringarna i den charkuterifabrik i Skellefteå som Holmlunds nyligen tagit i bruk.
78. Det måste därför undersökas, i första hand genom tillämpning av den marknadsekonomiska investeringsprincipen, om något statligt stöd förekommit i samband med de betalningar som Holmlunds gjort som en del av sale and lease back-transaktionen.
79. Med andra ord: om en investerare på den privata marknaden inte skulle ha ställt medel till förfogande på samma villkor som Polaris vid den sale and lease back-transaktion som gjordes 1995, kan det antas att statligt stöd har förekommit.
80. Sale and lease back-affären omfattar två avtalsmässigt sett skilda transaktioner som måste bedömas var för sig.

Överenskommelsen om maskiner mellan Polaris och Holmlunds 1995

81. Om en privat investerare hade kunnat förvänta sig en normal avkastning på Polaris kapitalinvestering (6 500 000 kronor plus 25 % moms) inom en rimlig tidsperiod och på de villkor som avtalats mellan Polaris och Holmlunds i juli 1995, kan det antas att inget stöd beviljats⁽²⁰⁾.
82. För att fastställa om detta är fallet måste de betalningar (inklusive tillgångarnas restvärde) som Polaris erhållit, diskonteras så att det blir möjligt att fastställa om nuvärdet av samtliga betalningar (inklusive tillgångarnas restvärde) överstiger grundinvesteringen. Om så är fallet kan det antas att inget stöd har beviljats.
83. För att möjliggöra den här typen av bedömningar använder sig kommissionen av en referens- och diskonteringsränta⁽²¹⁾. Under sommaren 1995, alltså vid den tidpunkt då sale and lease back-transaktionen verkar ha ägt rum, var kommissionens referens- och diskonteringsränta för Sverige 11,37 %.
84. Polaris kommer under avtalsperioden att varje kvartal erhålla utbetalningar (262 488 kronor $\times$ 4 = 1 049 952 kronor per år i tio år) – plus maskinernas restvärde efter

avskrivningar (5 % av 6 500 000 kronor = 325 000 kronor). Vid en diskonteringsränta på 11,37 % uppgår nettovärdet av dessa belopp till 6 199 351 kronor, vilket är betydligt mindre än det pris som anges i avtalet (8 125 000 kronor) och som Polaris betalat. En privat investerare skulle med andra ord ha fått större avkastning om kapitalet investerats till den referens- och diskonteringsränta som gällde vid tidpunkten i fråga. Avkastningen på investeringen (internräntan) är i själva verket så låg som 5,45 %. För att investeringen skall kunna betraktas som lönsam måste internräntan vara högre än referens- och diskonteringsräntan. Under dessa förutsättningar skulle en privat investerare därför inte ha gjort en investering som denna.

85. Det kan anföras att momsen inte borde räknas med i inköpspriset eftersom den är avdragsgill och därmed minskar Polaris skatteutgifter. Även om momsen dras av från inköpspriset blir dock nuvärdet (6 199 351 kronor) av betalningarna till Polaris – inklusive maskinernas restvärde på 5 % – lägre än det pris som Polaris betalat enligt avtalet från den 3 juli 1995. I det fallet blir internräntan 10,27 %.
86. Efter en genomgång av de uppgifter som de svenska myndigheterna har lämnat misstänker kommissionen starkt att det fanns ett inslag av statligt stöd i sale and lease back-affären med de materiella tillgångarna, framför allt mot bakgrund av att Holmlunds vid denna tidpunkt verkar ha befunnit sig i ett problematiskt ekonomiskt läge. I kommissionens meddelande om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta (se punkt 83 ovan) anges att referensräntan "är en miniminivå, som kan ökas i vissa situationer som medför särskilda risker (exempelvis företag i svårigheter, avsaknad av sådana säkerheter som normalt begärs av bankerna osv)". I detta fall skall således referens- och diskonteringsräntan anses utgöra en miniminivå.
87. Kommissionen ifrågasätter också de svenska myndigheternas argument att sale and lease back-transaktionen gjordes för att skydda Polaris investering i den nya fabriken. Enligt den information som kommissionen erhållit fattades beslutet om att uppföra den nya fabriken under första halvan av 1996, dvs. åtskilliga månader efter det att det avtal om maskinerna ingåtts (den 30 juni 1995) som utgjorde en del av sale and lease back-transaktionen. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med förklaringar på denna punkt.
88. Det tycks inte ha förekommit vare sig något öppet och villkorslöst anbudsförfarande eller någon oberoende värdering i analogi med de principer som anges i Kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader⁽²²⁾. Denna omständighet stärker kommissionens misstankar om att det fanns ett inslag av statligt stöd.

⁽²⁰⁾ Se t.ex. punkt 16 i meddelandet.

⁽²¹⁾ Den metod som nu används anges i kommissionens meddelande om metoden för fastställande av referens- och diskonteringsränta (EGT C 273, 9.9.1997, s. 3). Uppdaterade räntesatser återfinns på webbadressen <http://europa.eu.int/comm/dg04/aid/tauxref.htm>.

⁽²²⁾ EGT C 209, 10.7.1997, s. 3.

Överenskommelsen mellan Polaris och Holmlunds om de immateriella tillgångarna

89. Köpesumman för de immateriella tillgångar som Polaris förvärvade (särskilt Holmlunds varumärke och recept) var 5 miljoner kronor. Den ersättning som Holmlunds skulle betala för rätten att kontinuerligt använda dessa immateriella tillgångar var 600 000 kronor per år. Det är inte helt klart när dessa överenskommelser slöts eftersom kopiorna av avtalen inte är daterade. Enligt de svenska svaren skulle de ha gjorts i samband med sale and lease back-transaktionen för maskinerna, dvs. i juni 1995. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med klargöranden på denna punkt.
90. Med utgångspunkt från den diskonteringsränta som gällde då avtalet verkar ha ingåtts (11,37 %) skulle nuvärdet av de årliga betalningarna vara 5 182 667 kronor, förutsatt att värdet på tillgångarna vore oförändrat efter tio år. Internräntan är 12 %, dvs. en avkastning som en privat investerare nätt och jämnt skulle kunna acceptera.
91. Normalt sett görs dock årliga avskrivningar på värdet av immateriella tillgångar. En avskrivning på 10 % av värdet ger en internränta på 11,41 %. All ytterligare avskrivning av tillgångarnas värde skulle innebära att investerarens avkastning hamnade under referens- och diskonteringsräntan.
92. I den svenska lagstiftningen om årsredovisning fastställs att immateriella tillgångar normalt sett skall avskrivas under en femårsperiod⁽²³⁾. Med utgångspunkt från en sådan årlig avskrivning på 20 % skulle nuvärdet av de immateriella tillgångarna efter 20 år vara 4 664 657 kronor, i vilket fall internräntan skulle vara 4,94 %. Båda dessa värden ligger klart under såväl grundinvesteringen (5 000 000 kronor) som referens- och diskonteringsräntan (11,37 %).
93. Efter att ha tagit del av uppgifterna från de svenska myndigheterna misstänker kommissionen att ett inslag av statligt stöd förekom i samband med sale and lease back-avtalet, särskilt med tanke på Holmlunds problematiska ekonomiska situation vid denna tidpunkt och det faktum att avskrivningskostnaderna inte har redovisats av de svenska myndigheterna. Därför ombeds de inkomma med information om dessa kostnader.
94. Det tycks inte ha förekommit vare sig något öppet och villkorslöst anbudsförfarande eller någon oberoende värdering i analogi med de principer som anges i Kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader⁽²⁴⁾. Detta stärker kommissionens misstankar om att det fanns ett inslag av statligt stöd. Förekomsten av stöd i samband med beslutet att uppföra en ny charkuterifabrik och det därtill kopplade hyresavtalet från 1997.
95. Det verkar som om Polaris vid samma tidpunkt 1995 eller under första halvåret 1996 beslutade att uppföra en ny fabrik åt Holmlunds, ett förhållande som också

påpekas i klagomålet. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med klargöranden om datum för beslutet.

96. Det måste därför klargöras om Polaris, då företaget bedömde de risker som ett beslut att bygga fabriken var förenat med jämfört med den troliga avkastningen på denna investering, agerade på samma sätt som en privat investerare på marknaden skulle ha gjort under liknande omständigheter. Det måste också fastställas om hyran – det vill säga avkastningen på investeringen – sattes ned till fördel för Holmlunds.
97. Enligt Polaris beräkningar krävdes det att Holmlunds omsättning ökade till 50 miljoner kronor för att projektet skulle lyckas. Enligt uppgift från de svenska myndigheterna motsvarade de förväntade årliga hyresintäkterna 5 % av denna omsättning. Detta innebär att den förväntade avkastningen på det kapital som investerats under den inledande fasen (dvs. under 1998) var 7 %. De utförliga beräkningarna från juni 1996 visar också att om alla åtgärder skulle utfalla så gynnsamt som möjligt – med följd att omsättningen skulle öka till 89 600 000 kronor efter 1998 – skulle de årliga hyresintäkterna från Holmlunds uppgå till 4,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 13 % av investeringen i den nya fabriken.
98. Vid den tidpunkt då dessa beräkningar gjordes hade Holmlunds (enligt uppgifterna från de svenska myndigheterna) drabbats av ekonomiska problem på grund av fallande köttpriser efter Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Ändå verkar beräkningarna från den 18 juni 1996 grunda sig på antagandet att genomsnittspriset på kött skulle öka med 3 kronor per kilogram jämfört med rådande prisnivå. De svenska myndigheterna ombeds ge sin syn på huruvida detta var ett realistiskt antagande⁽²⁵⁾.
- De uppskattningar som gjordes då beslutet om att bygga en ny fabrik fattades visade alltså att avkastningen på investerat kapital skulle ligga någonstans mellan 7 och 13 %. Denna avkastning grundade sig dock på antagandet att omsättningen skulle öka till 51 616 000 kronor under 1998 och sedan till 89 600 000 kronor (under förutsättning att alla åtgärder skulle få maximal effekt). Det kan noteras att omsättningen i februari 1997 enligt uppgift bara uppgick till omkring 30 miljoner kronor, vilket resulterade i årliga hyresintäkter på endast 1,5 miljoner kronor⁽²⁶⁾.
99. Denna beräknade avkastning måste dessutom jämföras med den referens- och diskonteringsränta som gällde vid tidpunkten i fråga (9,77 % under perioden 1 januari–1 augusti 1996 eller 11,37 %, om beslutet att bygga fattades under 1995). Den beräknade avkastningen på investerat kapital, 7–13 %, ger anledning att betvivla att en privat investerare skulle ha låtit uppföra fabriken och ingått hyresavtalet på ovannämnda villkor, särskilt med tanke på faktorer som Holmlunds tidigare ekonomiska svårigheter och eventuella konkurs, det påstådda prisfallet på kött efter Sveriges EU-anslutning, och den hårda konkurrenssituation som tydligt rädde på den lokala marknaden för köttprodukter.

⁽²³⁾ 4 kap. 2 § i årsredovisningslagen (1995:1554).

⁽²⁴⁾ EGT C 209, 10.7.1997, s. 3.

⁽²⁵⁾ Se punkt 37.3 i meddelandet.

⁽²⁶⁾ Uppgift från den tillfälligt förordnade verkställande direktören i Land den 21 februari 1997.

100. Avkastningen på 13 % enligt den mest positiva uppskattningen (en omsättning på 89 600 000 kronor) verkar dessutom vara alltför högt satt utifrån en grundinvestering på 38 193 310 kronor (5 % av 89 600 000 kronor = 4 480 000 kronor i årlig hyra, vilket motsvarar 11,7 % av investeringskostnaden). Dessutom är underlaget för beräkningen ofullständigt eftersom de svenska myndigheterna inte har tagit med extrakostnader i form av tomt-rättsavgäld för den mark där den nya fabriken ligger.
101. Dessutom verkar inte avskrivningskostnaderna för den nya fabriken ha tagits med i beräkningen, vilket gör att den uppskattade avkastningen blir högre än den annars skulle vara. De svenska myndigheterna har bifogat Polaris årsredovisning för 1996, och det framgår av noterna till denna att företagets tillgångar avskrevs med mellan 1 och 2 % beroende på fastigheternas läge. Byggnadsinventarier (dvs. utrustning som permanent hör ihop med fastigheten) skrevs av med 5 %⁽²⁷⁾. De maskiner som såldes i samband med sale and lease back-transaktionen skrevs i själva verket av med 9,5 % per år. Enligt den svenska lagstiftningen på redovisningsområdet måste dessutom anläggningstillgångar skrivas av⁽²⁸⁾.
102. De detaljerade beräkningarna från den 18 juni 1996 verkar ha gjorts först efter det att ett beslut fattats om att uppföra den nya fabriken, ett faktum som gör att kommissionen i än högre grad betvivlar att åtgärden byggde på affärsmässiga beräkningar.
103. Det kan noteras att hyran grundade sig på hyresgästens omsättning. I reportaget i lokaltidningen från februari 1997 anges att Polaris tillämpade ett flertal olika metoder vid hyressättningen för sina kunder: hyra baserad på omsättning, antal kvadratmeter, antal anställda etc. Med tanke på att Holmlunds, då hyresavtalet med Polaris skrevs under 1997, nyligen hade befunnit sig i ekonomiska svårigheter, verkar beslutet att grunda hyran på omsättningen – utan någon säkerhet i Holmlunds egendom – ha inneburit en otillbörlig risk för Polaris. De svenska myndigheterna ombeds förklara hur de kan anse att en sådan hyressättning är ett kommersiellt godtagbart beslut.
104. Då hyresavtalet undertecknades var Holmlunds omsättning enligt uppgift inte högre än 30 miljoner kronor, vilket – om hyran motsvarade 5 % av omsättningen – innebar en investeringsavkastning som vid denna tidpunkt (med en diskonterings- och referensränta på omkring 10 %) helt klart skulle varit oacceptabel för en privat investerare (1,5 miljoner kronor av 38 193 310 kronor exklusive tomt-rättsavgäld = 3,9 %).
105. Det tycks inte ha förekommit vare sig något öppet och villkorslöst anbudsförfarande eller någon oberoende värdering i analogi med de principer som anges i Kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader⁽²⁹⁾. Detta stärker kommissionens misstankar om att det fanns inslag av statligt stöd. De svenska myndigheterna ombeds därför inkomma med klargöranden på denna punkt.
106. Det bör slutligen på nytt betonas att tre faktorer som är viktiga för bedömningen av åtgärden fortfarande är okända. För det första är det oklart om den överenskomna hyran var 1/12 (8,3 %) av Holmlunds omsättning, såsom anges i hyresavtalet, eller 5 % av omsättningen, som anges i Sveriges svar från september 1998 och i de två tidningsartiklar som refereras ovan. För det andra har de svenska myndigheterna inte redovisat Polaris extra kostnader för tomt-rätten. För det tredje finns det inga uppgifter om avskrivningen för fabriken. Utan denna information är det inte möjligt att exakt beräkna avkastningen genom en diskontering av nettobetelningsflödet (hyra minus tomt-rättsavgäld) och fabriken restvärde på det sätt som gjordes vid sale and lease back-transaktionen. Den tillgängliga informationen är dock tillräcklig för att skapa misstankar om att det förekommit statligt stöd. De svenska myndigheterna ombeds lämna information om dessa faktorer.
107. Slutligen finns det motstridiga uppgifter om när beslutet om att uppföra en ny fabrik fattades. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med klargöranden på denna punkt.
- Polaris försäljning av de materiella och immateriella tillgångarna till Holmlunds 1997 i samband med att Vacada övertog aktierna i Holmlunds.**
108. Polaris försäljning av maskinerna till Holmlunds ägde rum i samband med överföringen av aktierna i Holmlunds, från de förra privata ägarna till en ny ägare (Vacada AB). Med tanke på att den nya fabriken, enligt information från de svenska myndigheterna, innehöll nya produktions- och kylanläggningar är det inte helt klart om de maskiner som var föremål för denna transaktion var nya, eller om de kom från Holmlunds gamla anläggning. Den köpesumma som Holmlunds (med nya ägare) skulle erlagga för de nya maskinerna var enligt avtalet av den 27 augusti 1997 i princip 9,5 miljoner kronor.
109. Polaris erbjöd sig dock att sänka priset på de nya maskinerna till 7,3 miljoner kronor på villkor att aktierna i Holmlunds såldes till den nye ägaren.
110. Detta belopp skulle i sin tur skrivas ned med 4,3 miljoner kronor under perioden 1 september 1997–31 augusti 1998 och med ytterligare 1 miljon kronor under det därpå följande året.
111. Den återstående fordran på 2 miljoner kronor, plus ränta motsvarande statslåneräntan, skall betalas från och med den 1 januari 1999.

⁽²⁷⁾ Enligt ovan nämnda lokaltidningsartikel var värdet på byggnaden 35 miljoner kronor medan byggnadsinventarierna värderades till 3 miljoner kronor.

⁽²⁸⁾ Se 4 kap. 1 § i årsredovisningslagen (1995:1554).

⁽²⁹⁾ EGT C 209, 10.7.1997, s. 3.

112. Då denna utestående skuld på 2 miljoner kronor har betalats skall de immateriella tillgångarna (dvs. rätten till varumärket och andra immateriella rättigheter) överföras till Holmlunds utan vederlag.
113. Enligt avtalet skulle vidare det befintliga hyresavtalet mellan parterna upphöra att gälla från och med den 1 september 1997 beträffande hyresbeloppet, och sedan åter gälla efter den 30 juni 1998.
114. Även om det inte uttryckligen nämns något om dessa avtalsvillkor i klagomålet är det motiverat att ta upp dem i det här sammanhanget eftersom de är nära sammankopplade med de förhållanden som klagomålet avser.
115. Kommissionen ställer sig tvekande till dessa avskrivningar av Polaris fordran liksom till det faktum att ingen hyra skulle utgå under en viss tidsperiod. Vid en första anblick verkar dessa förhållanden innebära att statligt stöd har förekommit, eftersom de nya materiella tillgångarna och de gamla immateriella tillgångarna säljs för sammanlagt 2 miljoner kronor.
116. Även om en normal avskrivningstakt tas med i beräkningen (9,5 % per år för maskiner, enligt leasingavtalet från 1995) verkar den nedsättning av priset som anges ovan inte vara motiverad, med tanke på den korta tid det rör sig om. Och även om inflationen var låg under denna period⁽³⁰⁾ tycks den inte alls ha räknats med då priset bestämdes i samband med återköpet av de immateriella och materiella tillgångarna.
117. Polaris betalade 6,5 miljoner kronor enbart för maskinerna i samband med den sale and lease back-transaktion som ägde rum då Holmlunds ännu var kvar i den gamla fabriken. Det är inte klart om de gamla maskinerna fördes över till den nya fabriken. Det kan dock utläsas av Sveriges svar från januari 1998 att investeringen i den nya fabriken omfattade nya produktionsanläggningar som – kan det antas – var utrustade med nya maskiner. Om detta är riktigt verkar Polaris återköp av tillgångarna 1997 ännu mer ofördelaktigt vid en tillämpning av den marknadsekonomiska investeringsprincipen. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med förklaringar angående dessa till synes fördelaktiga villkor.
118. Det tillfälliga avståndet från hyra verkar utgöra ett ytterligare stöd i samband med denna åtgärd.
119. Enligt de svenska myndigheterna ingicks nämnda avtal mellan Holmlunds och Polaris beträffande tillgångarna efter omfattande kontakter med andra företag i branschen och andra potentiella investerare i syfte att en ny ägare skulle överta aktierna i Holmlunds från de tidigare privata ägarna. Enligt de svenska myndigheterna lämnade Vacada

AB det mest fördelaktiga anbudet beträffande aktierna. Det har dock inte lagts fram några belegg för att försäljningen av vare sig aktierna eller tillgångarna föregicks av ett öppet och villkorslöst anbudsförfarande eller en oberoende värdering i analogi med de principer som anges i Kommissionens meddelande om inslag av statligt stöd vid försäljning av mark och byggnader. De svenska myndigheterna ombeds inkomma med uppgifter om detta i den mån sådana föreligger.

120. Av denna anledning ställer sig kommissionen tvekande till de betydande nedsättningar av köpesumman som fastställs i 1997 års avtal mellan Polaris och Holmlunds beträffande tillgångarna. Denna omständighet tyder på att det fanns ett inslag av statligt stöd till Holmlunds och kanske också till den nya ägaren (Vacada). Om stöd har beviljats i samband med detta skulle stödbeloppet utgöras av skillnaden mellan det pris som Holmlunds faktiskt skall betala för tillgångarna och marknadsvärdet på dessa tillgångar. Till detta stöd skall läggas ett stöd motsvarande de hyresintäkter som Polaris avstod från.
121. De svenska myndigheterna ombeds dels inkomma med information om detaljerna kring aktieförsäljningen till Vacada, dels förklara sambandet mellan den transaktionen och försäljningen av tillgångarna till Holmlunds.

Eventuellt stöd för marknadsföringskostnader

122. Den klagande har uppmärksammat kommissionen på att stöd kan ha beviljats av Skellefteå kommun för att täcka Holmlunds marknadsföringskostnader. Kommissionen har i det material som lämnats in av de svenska myndigheterna inte kunnat finna några belegg för att ett sådant stöd skulle ha betalats ut. Nämnda myndigheter har också försäkrat att inget sådant stöd har beviljats.

Eventuellt stöd i samband med hyresavtalet för den gamla fabriken

123. Hyresavtalet mellan Polaris och Holmlunds för den gamla fabriken från 1940-talet verkar ha gällt från 1994 eller 1995 fram till den 1 april 1997. Den klagande gör gällande att den hyra som debiterades låg på 1,5 miljoner kronor per år, vilket skulle innebära en subvention på 5 miljoner kronor varje år. Denna siffra – dvs. 1,5 miljoner kronor – bekräftas av ett uttalande som ordföranden i den tillfälliga styrelsen gjorde i tidningen *Land* den 21 februari 1997.
124. Det framgår av de uppgifter som lämnas i skrivelsen av den 25 september 1998 att det gällande hyresavtalet inte förändrades efter det att de nya anläggningarna tagits i bruk. Detta innebär att hyran för den gamla anläggningen också grundade sig på hyresgästens omsättning. Enligt reportaget i lokaltidningen från februari 1997 tillämpar Polaris ett flertal metoder då hyran sätts för företagets kunder: hyra baserad på omsättning, antal kvadratmeter, antal anställda etc.

⁽³⁰⁾ Under åren 1995–1997 varierade den svenska inflationen mellan toppvärdet 3,2 % (april 1995) och bottenvärdet 0 % (februari–mars 1997). Källa: Statistiska centralbyrån.

125. Med tanke på att Holmlunds hade ekonomiska problem då hyresavtalet med Polaris undertecknades 1994 eller 1995 och mot bakgrund av den påstådda konkursen i början av 1995 verkar beslutet att grunda hyran på omställningen ha inneburit ett otillbörligt risktagande för Polaris. De svenska myndigheterna ombeds lämna information om avtalet om den gamla fabriken. De bör också förklara hur de kan anse den metod som i avtalet ligger till grund för hyressättningen vara kommersiellt godtagbar.

Mot bakgrund av de uppgifter som nu är tillgängliga för kommissionen kan det inte uteslutas att hyresavtalen för den gamla anläggningen var så utformade att statligt stöd i praktiken beviljades därigenom.

Bedömning av åtgärdernas förenlighet med artikel 87.2 och 87.3 i EG-fördraget

126. I artikel 87.1 i EG-fördraget anges huvudprincipen för vilka typer av statligt stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden. Denna princip är varken absolut eller ovillkorlig.

127. Enligt artikel 87.2 skall vissa typer av stöd anses vara förenliga med den gemensamma marknaden, nämligen a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter; b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser och c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning. De uppgifter som kommissionen fått ta del av i det här fallet tyder dock inte på att de åtgärder som vidtagits av Polaris skulle uppfylla något av kriterierna i artikel 87.2.

128. Förutom de typer av stöd som enligt artikel 87.2 på förhand skall anses vara förenliga med den gemensamma marknaden kan också statligt stöd förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 i situationer där de negativa effekterna på konkurrensen kan anses uppvägas av andra, positiva effekter. Dessa situationer förtecknas i artikel 87.3 a–d, och det är kommissionen som har ensam befogenhet att avgöra om villkoren i dessa bestämmelser är uppfyllda. Kommissionen har också, i kraft av denna befogenhet och i huvudsak genom olika typer av dokument (riktlinjer, ramar, meddelanden etc.) definierat kriterierna för bedömning av om olika typer av stöd är förenliga med gällande bestämmelser.

129. Enligt artikel 87.3 a och i viss mån artikel 87.3 c är det tillåtet att ge stöd för att främja regional utveckling. De kriterier som kommissionen tillämpar då den bedömer om nationellt regionalstöd är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 a och 87.3 c i EG-fördraget återfinns i ett flertal kommissionsdokument. Det senaste exemplet är Riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål⁽³¹⁾.

130. Enligt vad som framgår av punkt 2 i dessa riktlinjer omfattar de dock inte stöd för produktion, bearbetning och saluföring av de jordbruksprodukter som förtecknas i bilaga I till fördraget. Ett liknande undantag för produkter i bilaga I återfanns i de tidigare riktlinjerna för regionalstöd enligt artikel 87.3 a och 87.3 c⁽³²⁾. De åtgärder som Polaris vidtagit kan därför inte förklaras vara förenliga med den gemensamma marknaden enligt bestämmelserna om regionalstöd i artikel 87.3 vars syfte är att främja utvecklingen i vissa mindre gynnade regioner, vilket i normala fall sker genom generella system för investeringar⁽³³⁾.

131. Det finns dessutom inga belägg för att villkoren för de stöd som avses i artikel 87.3 b, d och c är uppfyllda.

132. Den enda möjlighet som kvarstår för att beviljas undantag från artikel 87.3 är därför det stadgande i punkt c som gäller 'stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter . . . när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset'. Flertalet av de detaljbestämmelser som kommissionen antagit som stöd för produktion, bearbetning och saluföring av produkter i bilaga I grundar sig just på artikel 87.3 c.

133. När det gäller åtgärder för att gynna ett företag som har drabbats av ekonomiska problem – vilket verkar ha varit fallet för Holmlunds under hela den tidsperiod då de påstådda åtgärderna vidtogs – har kommissionen utnyttjat sina unika befogenheter enligt artikel 87.3 c vid utformningen av dokumentet Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (nedan kallat riktlinjerna)⁽³⁴⁾.

134. Beträffande tillämpbarheten hos dessa bestämmelser kan det noteras att trots att Polaris åtgärder vidtogs under perioden 1995–1997 sträcker sig effekten av åtminstone en del av dessa åtgärder längre än perioden i fråga. För det första är hyresavtalet uppenbarligen ännu i kraft. För det andra var överenskommelsen mellan Polaris och Holmlunds 1997 helt klart avsedd att delvis genomföras under 1998 och 1999.

⁽³²⁾ Communication of the Commission on regional aid systems (EGT C 31, 3.2.1979, s. 9).

⁽³³⁾ Det kan i detta sammanhang noteras att de svenska myndigheterna har överlämnat en kopia av ett brev från Polaris till charkuterieföretaget Charko AB, där Polaris erbjuder sig att bygga ut företagets fabrik. När det gäller övriga investeringar framgår det av brevet att regionalpolitiskt stöd kan beviljas med maximalt 20 % av det investerade beloppet, upp till 400 000 kronor per nyanställd. Brevet är daterat den 12 april 1994, alltså före Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

⁽³⁴⁾ EGT C 283, 19.9.1997, s. 2. Dessa bestämmelser trädde i kraft den 1 januari 1998. Beträffande tidigare gällande bestämmelser för denna typ av stöd inom jordbrukssektorn, se nedan.

⁽³¹⁾ EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.

135. Ett av de många villkoren för undsättningsstöd i den mening som avses i riktlinjerna är att stödet ges som likvida medel i form av lånegarantier eller lån med normal marknadsränta (punkt 3.1 i riktlinjerna). De åtgärder som rör Holmlunds uppfyller följaktligen inte grundvillkoret för att klassificeras som ett sådant stöd.
136. Ett av de många villkoren för beviljande av omstruktureringsstöd i den mening som avses i riktlinjerna är att en särskild omstruktureringsplan överlämnas till kommissionen. Syftet med denna plan är att inom en rimlig tid återställa företagets lönsamhet (punkt 3.2.2 i) i riktlinjerna). De svenska myndigheterna har inte överlämnat någon sådan plan. Enligt punkt 3.2.2 skall också stöd för omstrukturering i normala fall bara beviljas en enda gång. Det faktum att flera åtgärder som verkade innehålla inslag av statligt stöd hade vidtagits under perioden 1995–1997 innebär ett brott mot denna princip (punkt 3.2.2 i) i riktlinjerna). I riktlinjerna krävs dessutom följande: otillbörliga snedvridningar av konkurrensen skall undvikas, vilket normalt innebär kapacitetsminskningar inom de sektorer där det föreligger kapacitetsöverskott; stödet skall ges i förhållande till kostnader och fördelar (dvs. stödmottagaren skall själv skjuta till medel); omstruktureringsplanen skall genomföras fullt ut; slutligen skall en årlig övervakningsrapport lämnas in. Det har inte påvisats att något av dessa krav uppfylls.
137. Det bör påpekas att bedömningen av undsättnings- eller omstruktureringsstöd inte påverkas av att ett stödmottagande företag byter ägare (punkt 2.3 sista stycket).
138. Åtgärderna verkar inte heller vara förenliga med bestämmelserna om undsättnings- och omstruktureringsstöd till företag inom jordbrukssektorn med ekonomiska problem. Dessa bestämmelser utvecklades en gång ur rådande praxis och tillämpades av kommissionen innan nämnda riktlinjer trädde i kraft⁽³⁵⁾. Stödet i fråga kunde beviljas om samtliga nedanstående villkor var uppfyllda:
- Stödet för undsättning och omstrukturering måste minska kostnaderna för lån som tagits i samband med tidigare gjorda investeringar.
  - Det sammanlagda stödet i samband med lån samt undsättnings- och omstruktureringsstöd får inte överstiga de stödnivåer som i allmänhet kan tillåtas för investeringar i syfte att förbättra bearbetningen och saluföringen av jordbruksprodukter och investeringar i råvaruproduktionen inom jordbruket.
  - Undsättnings- och omstruktureringsstöd som är kopplat till befintliga lån måste uppfylla ett av följande två villkor:
- a) Stödnivån skall vara kopplad till kapitalanskaffningskostnaden genom att den följer låneräntan. Det belopp som skall betalas får alltså inte överstiga förändringen av låneräntan.
- b) Stödet skall beviljas åt företag för vilka det finns garantier för att de kommer att överleva. Detta gäller särskilt om företagets kapitalkostnader för befintliga lån är oroväckande höga.
139. Det finns ingenting i de uppgifter som kommissionen fått som visar att Polaris åtgärder var avsedda att minska Holmlunds befintliga skulder. Detta innebär att ett nödvändigt villkor inte är uppfyllt för att de gamla bestämmelserna om undsättning och omstrukturering av sådana företag inom jordbrukssektorn som befinner sig i ekonomiska svårigheter skall vara tillämpliga. Inte heller verkar övriga kriterier kopplade till dessa bestämmelser vara uppfyllda.
140. I den mån Polaris åtgärder har inbegripit statligt stöd verkar det alltså inte möjligt att, på grundval av de uppgifter som kommissionen hittills fått, fastställa att någon av dem är förenlig med den gemensamma marknaden med stöd av bestämmelserna om stöd till företag i ekonomiska svårigheter.
141. Det kan också ifrågasättas om någon av de åtgärder som granskas i den här skrivelsen kan sägas vara investeringar från Holmlunds sida. Det möjliga stödet i form av låg hyra för den gamla fabriken kan omöjligt klassas som en investering som Holmlunds gjort. Uppförandet av en ny fabrik och den därmed sammanhängande uthyrningen enligt avtal från 1997 kan sägas utgöra en investering, men då från Polaris sida. Ur Holmlunds synvinkel verkar dessa åtgärder – liksom sale and lease back-transaktionen 1995 – också kunna betraktas som driftsstöd, genom att företaget därigenom fått tillgång till nya produktionsanläggningar på förmånliga villkor (låga hyreskostnader och leasingavgifter). Driftsstöd kan definieras som stöd som beviljas för att befria ett företag från sådana kostnader som det i normala fall skulle ha åsamkats i den löpande verksamheten eller genom sin normala verksamhet⁽³⁶⁾. Sådana stöd anses generellt vara oförenliga med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget eftersom de inte anses ha några långvariga strukturella effekter.
142. Det bör slutligen undersökas om Holmlunds köp av de materiella tillgångarna 1997 kan betraktas som en sådan investering för bearbetning av köttprodukter som uppfyller villkoren i Rambestämmelser för det statliga stödet till investeringar för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter⁽³⁷⁾. I det dokumentet tas vissa av de sektorsvisa begränsningar och restriktioner upp som förtecknas i bilagan till kommissionens beslut 94/173/EG⁽³⁸⁾, i vilken punkt 2.10 tycks vara relevant i detta fall.

⁽³⁶⁾ Se t.ex. mål T.459/93 Siemens SA mot Europeiska gemenskapernas kommission, REG 1995, s. II-1675, punkterna 8 och 77.

⁽³⁷⁾ EGT C 29, 2.2.1996, s. 4.

⁽³⁸⁾ EGT L 79, 23.3.1994, s. 29.

⁽³⁵⁾ För exempel på denna praxis, se kommissionens beslut i N 111/97, N 223/96, N 677 och 678/95.

143. Med tanke på att Polaris överföring av maskiner till Holmlunds gällde befintliga tillgångar, kan det hävdas att det i detta fall inte finns någon grundinvestering i den mening som avses i ovannämnda riktlinjer för investeringsstöd. I linje med gällande praxis inom jordbrukssektorn anses en sådan överföring av materiella tillgångar inte ha några strukturella effekter på sektorns utveckling i den betydelse som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget. I enlighet med riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål får en investering i anläggningstillgångar i form av ett övertagande av en anläggning som lagts ned eller som skulle ha lagts ned om ett övertagande inte hade ägt rum också betraktas som en nyinvestering, utom då den berörda anläggningen tillhör ett företag i svårigheter, vilket är just den omständighet som föreligger i detta fall ⁽³⁹⁾.
144. Med tanke på att Holmlunds hade ekonomiska problem under hela den tid då åtgärderna vidtogs är det reglerna för en sådan situation som i första hand skall tillämpas ⁽⁴⁰⁾.

4. SLUTSATSER

145. Sammanfattningsvis kan kommissionen, på grundval av nu tillgänglig information, inte utesluta att Holmlunds har erhållit statligt stöd, i den betydelse som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget, via företaget Polaris i samband med flera av de åtgärder som Polaris vidtagit i förhållande till Holmlunds under perioden 1995–1997.
146. Det rör sig som följande åtgärder:
- 1) Hyresavtalet för den gamla fabriken.
  - 2) De två aspekterna av sale and lease back-transaktionen.
  - 3) Beslutet att uppföra en ny fabrik och det därmed sammanhängande hyresavtalet.

4) Försäljningen av tillgångarna till Holmlunds.

147. Nämnda information tyder inte på att åtgärderna skulle vara förenliga med artikel 87.2 eller 87.3 i fördraget.
148. Åtgärderna verkar i stället ha karaktären av driftsstöd, något som i allmänhet är oförenligt med EG-fördraget och – när det är produkter som förtecknas i bilaga I som berörs – normalt sett utgör en överträdelse av bestämmelserna inom organisationen av de gemensamma marknaderna i fråga.
149. Därför informeras Sverige härmed om att kommissionen, efter en genomgång av tillgänglig information om åtgärderna i fråga, har beslutat att inleda det förfarande som fastställs i artikel 88.2 i EG-fördraget beträffande nämnda åtgärder.

5. BESLUT

150. Med hänsyn till ovanstående överväganden förelägger kommissionen Sverige att inom en månad från mottagandet av denna skrivelse till kommissionen översända alla handlingar, upplysningar och uppgifter som är nödvändiga för att bedöma om åtgärderna i fråga är förenliga med gällande bestämmelser. Informationen i fråga specificeras delvis ovan i denna skrivelse. Om så inte sker kommer kommissionen att fatta ett beslut på grundval av de uppgifter den förfogar över. Kommissionen uppmanar Era myndigheter att omedelbart översända en kopia av denna skrivelse till den potentielle mottagaren av stödet.
151. Kommissionen påminner Sverige om att artikel 88.3 i EG-fördraget har uppskjutande verkan och hänvisar till artikel 14 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 enligt vilken allt olagligt stöd kan återkrävas från mottagaren. Dessutom kommer kostnader för sådana nationella åtgärder som direkt påverkar gemenskapsåtgärder eventuellt inte att berättiga till stöd från EUGFJ:s budget.”

⁽³⁹⁾ Punkt 4.4 i riktlinjerna.

⁽⁴⁰⁾ Punkt 2.3 och 2.4 sista styckena i riktlinjerna.